

Izbajav vsak **torek** in **petek** v tednu ob 11. uri predpoludne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana do konca decembra I gl. **20** kr.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jelletsitz v Nunskih ulicah po **5** kr.

GORICA

(Zjutranje izdanie).

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič

Tisk "Narodna tiskarna" (odgov. J. Marušič).

Zaupnice.

Podpisano starašinstvo občine Sedlo izreka visokorodnemu gospodu Alfredu grofu Coronini-Cronberg, svoje popolno zaupanje, ter ga udano prosi, da vstraja na svojih mestih in nas podpira s svojo močjo kot doslej. —

Županstvo v Sedlu,
12. novembra 1899.

Župan: Gašperut.

Visokorodni gospod Alfred grof Coronini!

Podpisano občinsko starašinstvo srčno obžaluje vest, da se visokorodni gospod Alfred grof Coronini-Cronberg odpoveduje poslanstvu in zastopstvu, ker smo Vam vedno zaupali, Vam zaupamo in bomo vedno za Vaše in Vaših pristašev delovanje v deželnem in državnem zboru.

Velika želja vedno Vam udanih podpisancev je, da blagovoli Vaše blagorodje res težko nalog poslanstva z opet prevzeti.

Županstvo Štorje in Kazlje,
16. novembra 1899.

Župan: Ant. Vran.
Štefan Zabrič, Jožef Zidar in Ivan Majcen, podžupani; Franc Kjuder, Franc Seražin, Josip Majcen, Anton Blokar, Jurij Dovgan, Anton Vitez, Gregor Počkar, Janez Majcen in Ferdo Lah, starašine.

Starašinstvo županije Sv. Lucija, zbrano v seji dne 30. novembra 1899. izreka visokorodnemu gospodu Alfredu grofu Coronini-Cronberg, dosedanjemu deželnemu in državnemu poslancu ter našemu častnemu občanu, za njegov dosedanje trud in požrtovnost i skreno zahvalo in popolno zaupanje ter ga prosi, da blagovoli svojo odpoved preklicati ter z opet vporabiti ves svoj upliv za trpeči naš narod.

Županstvo Sv. Lucija,
30. novembra 1899.

Župan: Anton Vuga.
Franc Kovačič, Matevž Bizalj, Jožef Breščak, Janez Šavli, Ivan Kragelj in Anton Čipavc, podžupani; Josip Šavli, Andrej Lipušček, Janez Kovačič, Franc Čargo, Franc

Gruden, Valentin Šavli, Jožef Krajnik, Jožef Bandas, Andrej Kofol, Janez Kofol in Jožef Munih, starašine.

Visokorodni gospod Alfred grof Coronini!

Občinsko starašinstvo županije Volikirepen, zbrano v svoji seji dne 30. novembra t. l. obžaluje Vašo odpoved državnega in deželnega poslanstva ter Vas najudanejše prosi, da prekličete odpoved ter pomagate rešiti našo ladjo iz razburkanega valova. Bili ste vedno neustrašeni boritelj za človeška prava ter bili vsestranski dobrotnik našemu milemu narodu. Prosimo vstrajajte, kajli konec venča delo. Ostanite naš zastopnik v deželnem in državnem zboru za kar Vam zagotavljamo neomejenega zaupanja in hveznosti.

Županstvo Volikirepen,
30. novembra 1899.

Župan: Ivan Raubar.
Matevž Križman, Jožef Brišček, Ivan Škarbar in Valentín Bizjak, podžupani; Franc Guštin, Anton Mulič, Jožef Križman, Mihail Raubar, Franc Škarbar, Ivan Guštin in Franc Raubar, starašine.

Naše srednje šole.

III.

Še hujša poje pa oni mladini, ki že obiskujejo našo gimnazijo in realko, ali pa se pripravlja v to.

Vsled sedanje uredbe teh zavodov trpijo stariši gmočno škodo, mladina trpi umstveno in dežela pa radi tega, ker gre mnogo dobrih domačih moči v zgubo.

Če bi bila osnovana ta dva zavoda na narodni podlagi, bi si prihrali večina one mladine, ki prihaja z dežele v te zavode, vsaj jedno leto. Deček, ki je dovršil — recimo — četrirazrednico na deželi, pristopil bi lehko takoj v prvi razred imenovanih zavodov; dočim mora sedaj vstopiti šele v vadnico. Tako izgubi jedno leto, kar je često za njegov prihodnjí poklic usodepolno in stane stariše mnogo denarja. A to navadno ne zadostuje, največkrat mora priti fantič v mesto že dve in tri leta poprej, nego bi prišel pri naravnih uredbi označenih zavodov.

To pa ni še vse, navadno mora ponavljati učence teh zavodov po jeden, dva

Odšli so ven ter zaprli vrata. V veži so jeli britko plakati. Vprašam ženo, ki je klečala poleg mene: „Ali so to njeni otroci?“

„Dá, tri hčere in sin, drugi pa srodniki!“

Za nekaj časa pozvoni duhovnik. Vstopimo v sobo, kolikor se nas je moglo noter stisniti. Bolnica je ležala na postelji in na lehkih jej je poigraval prijazni, mirni blesk — kot svit zahajajočega solncea.

Duhovnik jo poda najsvetejšo skrivnost, podeli jej poslednje pomaziljenje ter jo pripravi na pot do večnega življenja, in je da poljubiti podobo nebeskega kralja. Potem je poda roko ter reče: Bog Vas okrepčaj in če vas pokliče k sebi, "prosite za me".

Tú pokleknejo k postelji hčere bolnice, držeče svoje otroke v naročji, in sin; in najstarejša hči začne: „Mamica, vsi vas prosimo, odpustite nam, v čemu vam nismo bili poslušni in smo vas žalili in dajte svoj blagoslov nam in našim otrokom — da nas gospod Bog ne zapusti“. Vsi smo jeli plakati in celo sam duhovnik.

Mati sede, spne roki in govori s tihim priljudnim glasom. — Kakor je šepitanje košte lipe: „Kaj vam imam odpustiti, mili otroci. Saj ste bili zmerom pridni

in več razredov le radi tega, ker ne sloni njihova uredba na naravnem temelju. Statistika teh zavodov kaže, da pride primerno dočim manj odstotkov naše mladine s prvega razreda do najvišjega brez ponavljanja nego v długih jednakih zavodih, v katerih se poučuje mladina v materiščini. In še oni, kateri izhajajo, so ali Nemci ali taki Slovenci, ki se urijo že iz mladih nog v nemščini. Le pičlo je število onih nadarjenih učencev z dežele, ki premagajo vse šolske težkoče, ne da bi ta ali oni razred ponavljali. In vsemu temu je kriva nemščina kot učni jezik... Če si ogledamo statistične podatke v tem oziru, se nun kar lasje ježe.

Večja od te gmočne in časne izgube je pa škoda, katero trpi naša mladina v znanstvenem oziru.

Pri ogromni tvarini, katero težko premaga in prebavi celo rojen Nemec v naših srednjih šolah, je pač naravno, da si prisoja naša mladina le bolj mehanično ono znanje, katero klasificira profesor z "dovoljno"; o tem, da bi se ugloboila v prisvojeno si tvarino ter jo tudi razumela, ni niti govora. In odgojitelj mora biti zadovoljen s tem, kar učenec na pamet recitira: vri oceni njegovega znanja mora gledati bolj na dobro voljo nego na razum, ako noče uničiti skoro celega razreda.

Vesten in dober odgojitelj se muči in trudi, da bi vpeljal svoje učence v predmetne skrivnosti, katere pojmi le redno razvijajo se razum, včasih zamudi celo uro s par stavki; toda učni načrt zahteva od njega, da predela vso predpisano tvarino, in kmalu se uveri, da se more to goditi le na škodo razuma in razvoja umstvenih sposobnostij.

Koliko trpi s tem znanost, vé le oni, ki je poučeval na naših šolah in tudi drugod, kjer je učni jezik materiščina dotednih učencev.

Kako se pa muči naša mladež, kako si beli in ubija glavo, da si vsaj začasno prisvoji zavite stavke in fraze iz šolske knjige, katerih ne pojmi, in katere kmalu zopet zabi, to vé le oni, ki je sam to poskusil. Dijaki nemške narodnosti nemajo niti pojma o tem.

Vrhу tega vpeljane so pri nas iste učne knjige kakor — recimo — na Dunaju ali v Berlinu, katere celo nemški dijak težkorazumi, dočim so našemu povsem nedostopne.

Na ta način se vzgaja puhloslovstvo in takamladina, ki je prevlečena z nekakim fraze-

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Vetturini, h. št. 9.

Dopise, oglase in naročnine sprejema "Narodna tiskarna".

Oglasni računajo po peti-vrstah in sicer: 1. krat po 7 kr., ako se tiskajo 1-krat po 6 kr., ako se tiskajo 2-krat po 5 kr., 3-krat po 4 kr., 4-krat po 3 kr., 5-krat po 2 kr. Akko se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbji.

ologočnim firnežem, a jedro ji ostane — nespremenjeno.

Naravno, da ne okusi učenec pri takem pouku in takih razmerah sladkosti in miline predmetne vsebine, ki ga same vabijo zopet h knjigi; učenje mu postaja od leta do leta večja muka, knjiga se mu vedno bolj studi, ker je ne razumi, in šola mu je — mučilnica.

Kakor naj se navduši naša mladina za klasike in klasična dela, katerih ne razume! Kako hočete od nje zahtevati veselja do posameznih predmetov, ko se ji ti predstavljajo v obliki, da jih ně more razumeti!

Mnogo, mnoga naše mladine se poizgubi le radi teh nedostatnosti, le radi tega, ker se poučuje v jeziku, kateri še ne razume.

In kolika je škoda ravno radi tega za vso deželo! Nam pomanjkuje duhovnov, zdravnikov, inženirjev, notarjev, sploh domačih uradnikov v vseh strokah. Dotična mesta so potem ali prazna ali pa jih zasedajo ptuji, ki nimajo za naše razmere in naše ljudstvo pravega razuma in — srca. Radi tega pa tudi zaostajamo v vsem!

Zato je pa dolžnost v prvi vrsti naših zastopnikov v deželnem in državnem zboru, potem pa tudi naših županstev, da se kot jeden mož vdignejo ter odločno in neusitrašljivo zahtevajo, da se naredi konec tem žalostnim razmeram, ter da se tudi pri nas postavi srednje šolstvo na naravno podlago, za Slovence s slovenskim, za Italijane pa italijanskim učnim jezikom.

Kakor čujemo, začele so se že dramati celo občine v Furlaniji; njih zastopniki zahtevajo odločno preuredbo naših šol v označenem smislu. Sedaj je čas, da se zagnemo tudi mi. Ako zahtevamo skupno ono preosnovno naše gimnazije in realke, pridemo prav gotovo v kratkem do svojega smotra. Izvestni krogi se bodo gotovo tudi sedaj vrivali med nas, da bi to zabranili ter se nam smijali kakor do sedaj; a nadejamo se, da se jim to ne posreči več.

Zato pa kličemo onim, katerih se to prašanje tiče: Na noge, na delo! Ne odnehatje, dokler ne pridemo do svojega smotra!

To je zopet krasna naloga za naše politično društvo "Sloga".

prijazno: „Odpusti ti Bog in pa budi pridnejši. Jaz ti odpustum iz srca, samo ne žali Frančiške. Moževa prsa so se jela dvigati in naposled mu udarijo solze z očij. Poljubil je starki roko. To je bil njen zet, Frančiškin mož, pijanec in surovec. Vsaj tedaj je klečal tam prepričan in skrušen (skesan). Ta prizor me je globoko presuni.

Oddalil sem se z drugimi, in šel z Dobovja po griču proti gozdu. V tem se je bila megla vzdignila in jesensko solnce je revno svetilo in britkost je zavela okrog. Misil sem si, ko bi se zbrali tako v vsaki rodbini vsi sorodniki pri postelji umirajočega očeta ali matere ter bi prosili blagoslov: izvestno bi vladal v marsikaki hiši večji blagoslov in marsikatero trdo sreč bi se omečilo za vselej pri pogledu na smrtni boj! — Sedem v gozdu poleg grma. Samo tú in tam je visel še kak list na njem — ali šipkov, rdečih kot kri je bilo brez števila na njem. To je sad krasnega spomladanskogega cveta — trd neokusen, znotraj hrapiav sad. Ali vsled hudega mraza se omehča in postane okusen. — V osrečju se mi je vlegla žalost, kakor bi imel sam umreti v tej jeseni. Vzamem torek piščalko ter začnem piškati. Turovni zvoki so se razlagali pridruženi po tužnem kraju:

Duhovnik je odšel. Jedva je zaprl duri, poklekne k postelji postaven mož in prosi s tresočim glasom: „Mati, prosim vas, odpustite mi; mnogo sem vas žalil“. Bolnica odpre oči in radosten nasmej, kakor solnčni blesk — jej preleti čez obraz. Položila je roko na zetovo glavo, ter reklam-

LISTEK.

Štirje pogrebi.

Ceski spisal V. Kosmák.

→→→

II.

V Dobovju je stopil g. župnik iz cerkve. Sv. maša je bila končana. Na prsih je nesel sv. popotnico. Pred njim je šel ministrant se svetilnico ter zvonil. Za duhovnikom je šla množica ljudij ter molila sv. rožni venec. Tam je navada: kadar gre duhovnik po sv. maši previdovat, tedaj spremljajo vsi navzoči. Svetost celo do bolnikovega stanovanja.

Bilo je megleno in mrzlo. Na potu je ležalo polno žoltega in rdečega listja. Bil je listopad — ko pada največ listja z dreves in tudi z "drevesa človeštva". Duhovnik je stopil v uborno kočo. Tudi jaz sem vstopil z drugimi v vežo; in gledal sem skozi odprte duri v sobo. Bila je uborna, a čista. Na postelji je ležala starka prijaznega obraza. Na mizi je stal križ med dvema svečama, kozarcem vode, v kateri je bilo malo kropilo iz pšeničnih klasov. Gospod župnik pokropi sobico, odmoli molitev ter pomigne onim, ki so bili v sobici, naj odidejo.

Govor posl. Spinčića

o predlogu posl. Doležala

v zbornici poslancev dne 23. novembra 1899.
se glasi:

Visoka zbornica! Kakov zistem vlada pri nas na Primorskem, to mora biti že znano vsakomur. Ves ta zistem gre za tem, da bi pokazal, da so vse te primorske zemlje italijske pokrajine in da tem nobena druga načinost nima pravice do obstanka. Kako dalec smo že došli, kaže mejo drugim tudi okolnost, da se v Trstu sv. misijoni ne smejo obdržavati v slovenskem jeziku, da škof ne sme v pojedine kraje svoje škofije vršiti svojo škofovsko dolžnost, a da v istih mestih na najstajnajši način vsprejemljeno sinu največega sovražnika monarhije (Glasovi: Menotti Garibaldi!), dā, Menotti Garibaldija, vozečoga se na Lloydovem parniku, danemu na razpolago. (Rezki glasovi: Sramota!) Da bi pokrajine Primorja kazali kakor italijske, na to se dela na vse mogoče načine; med ostalim tudi z ljudskim štetjem.

Visoka zbornica! Predlog gospoda poslancev in tovariša Doležala smatram jaz povsem nujnim, in sicer sosebno še z ozirom na razmere v Primorju, z ozirom na falzifikacije o ljudskem štetju, ki so bile v vsem tem desetletju v podlagu mnogim kričnostim v Istri, Trstu in Gorici.

Zakon predpisuje ljudsko štetje po občevalnem jeziku. Mi imamo ustavne zakone, v katerih so narodom na podlagi narodnosti zajamčena njihova prava; ako pa gre za to, v katerem jeziku naj bi bil napis na kakem uradu, v katerem jeziku naj bi poučevali v kaki šoli ali propovedovali v cerkvi, tedaj ne vprašujejo več po narodnosti, ampak po občevalnem jeziku, po ljudskem štetju, ki je popačeno. (Čujte! Čujte!)

Gospoda moja! Navesti vam hočem le nekaj zgledov, ki sem jih v naglici našel v nekem listu, ki je baš nekaj pisal o ljudskem štetju, ki pa so mi tudi sicer znani, in potem se nekaj zgledov, na katere se spominjam v tem trenotku.

Nedavno se je v okolici Trsta v Rojanu ustanovila pošta; ževelo in zahtevalo se je, da tabla poštnega urada imej tudi slovenski napis. C. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo, torej c. k. oblast, je odgovorilo: „Ne“ (Čujte! Čujte!) in sicer zato ne, ker je v Rojanu, glasom ljudskega štetja od leta 1890 do 2000 prebivalcev — ako se ne motim — le 250 Slovencev. Gospoda moja! Kdor se hoče prepričati o — rekel bi — smešnosti tega argumenta, naj le pride enkrat v Rojan, da bo čul, kako se tam govori. Pa še drug dokaz, kako smešno je to, je ta, da je v slovenski šoli v Rojanu vpisanih 258 otrok (Čujte! Čujte!) in sicer od slovenskih staršev, torej 258 otrok, kjer je sploh le 250 oseb. (Veselost.)

To je posledica, do katere dovaja ljudsko štetje po občevalnem jeziku!

Drug izgled, Slovenci v Trstu že od leta 1884. prosijo in zahtevajo eno slovensko šolo, torej že polnih 15 let. In takov je bil nazadnje odgovor na vse tezadne korake. Odgovor na to slovensko prošnjo je prisel v italijskem jeziku — prosim, gospod predsednik, prečitam le par besed — in se je glasil tako-le:

„Per quanto riguarda la obbiezione dei mandatari dei potenti circa la procedura per stabilire il numero della popolazione slovena abitante entro il perimetro della città, il computo si basa sul censimento della popolazione dell'anno 1890, che solo può essere normativo in proposito.“

Torej, v kolikor gre za mandatarje onih, ki so uložili prošnjo za osnovanje slovenske šole, morejo se sklicevati le na

ljudsko štetje od leta 1890, ki je edino odločevalno v tem vprašanju.

Ljudje so se torej sklicevali na svojo narodnost, na svoj jezik, katerega v resnici govor, a vlada jim je odgovorila z opazko, da je ljudsko štetje smeti poštovati in nič druga, da-si je v Trstu tudi glasom ljudskega štetja več tisočev Slovencev.

Naj navedem še nekatere druge izglede. Pred kratkim je šlo za osnovno nekaj mest za duhovnike, potem za uvedenje slovenskih propovedej v okolici tržaški in tudi v Istri, in to pot so se zopet sklicevali le na ljudsko štetje, ki je, kakor ste videli, povsem krivo: kajti ono pravi, da je n. pr. v Rojanu le kakih 250 Slovencev mej 2000 prebivalcev, dočim je ta kraj, ako gledamo na Italijane, priseljene iz Italije, obljuden skoro izključno od Slovencev.

Kako krivo je ljudsko štetje izvedeno, priča tudi slučaj v Strepdu v Istri, v občini Buzetski. Ta kraj, ki šteje kakih 400 prebivalcev, so o štetju leta 1880. našli povsem Italijane, priseljene iz Italije, obljuden skoro izključno od Slovencev.

V resnici pa govorč tam le hrvatski jezik in prav v tej vasi je jako veliko hrvatskih patrijotov, katere so o uradnem ljudskem štetju steli za Italijane in so v očeh vlade veljali kakor taki

V Draguču, vasi s kakimi 200 prebivalci, so o ljudskem štetju leta 1880. našli 13. ne vem, ali Slovencev ali Hrvatov, torej recimo Slovanov, da-si je v vsej vasi le ena meni znana rodbina — da-lj je še tam, tega ne vem — v kateri se italijski govori, v vseh drugih družinah se govori tam hrvatski. Ljudsko štetje od leta 1880. pa izkazuje, da vse tamošnje rodbine govore italijski, da imajo torej italijski občevalni jezik in so torej po praksi c. kr. vlade italijske narodnosti.

Slično se je, gospodje moji, godilo sosebno na zadnjem ljudskem štetju od leta 1890 v Krasici, v Materadi, v sv. Lovreču Daljskemu in drugih, mogel bi reči, vseh krajih političkega okraja poreškega. Čisto hrvatski kraji, kakor n. pr. Krasica, so bili vpisani kakor čisto italijski kraji.

Kake posledice so temu? Prav prebivalci v Krasici so pred leti prosili za šolo. To so jim po dolgem obotavljanju tudi dali, ali z italijskim učnim jezikom (Čujte! Čujte!) — ževeli pa so hrvatsko — in sicer na podlagi ljudskega štetja, kajti rekli so, da je italijsčina napovedana kakor občevalni jezik prebivalcev, torej da so ti poslednji italijske narodnosti.

Tako se je zgodilo tudi v Fontani in skoraj vseh krajih, sosebno očraja poreškega, tako, da ljudje, kakor rečeno, ako prosijo šolo, dobivajo mesto hrvatske italijsko šolo (Čujte!) in jih tako polagamo delajo za Italijane (Mej-klici), cesar pa oni nočejo.

Kakor delajo na ta način v šoli, prav tako delajo zadnji čas tudi v cerkvi. Kajti dosedaj so se Italijani s pomočjo vlade povsodi urinili se svojim jezikom, v zadnji čas pa delajo le še na to, da le Italijane nameščajo po cerkvah, dn se na ta način v javnem življenju naravnost ubija vse, kar je hrvatskega ali slovenskega. (Posl. Lenassi: Vi sami veste, da ne govorite drugemu, nego same laži). Govorite pozneje, lažnjive ste vi, gospod Lenassi! — (Klici: Ne poslušujte ga!) Nasproti taki infamiji so hom molčal. Jaz sem navedel imena in številke. Resnica je, da se v zadnji čas, sosebno v jednji škofiji, ne le po c. kr. uradih, po avtonomnih oblastih, po šolah, ampak tudi potom cerkve, po nameščanju takih duhovnikov, ki niso veči hrvatskemu jeziku, italijsanizirajo kraji, kjer je prebivalstvo hrvatsko, in sicer na vse mogoče načine, istotako kakor italijsanizirajo vso pokrajino istrsko in vse Primorje, in gospodje, ki pravijo, da je to laž, bi morali navesti dejstva, sicer moramo njih same proglašiti za lažnike. (Živahnih pohval v ploskanje).

Predlog poslancev Doležala in tovarišev je tako nujen, tudi z ozirom na naše razmere. Izvesti treba ne le one, ki so svoj občevalni jezik krivo napovedali, kakor vleva § 30. dotičnega zakona, ampak tudi falzifikatorje. Pri nas se popisovalne pole navadno ne razdeljujejo mej ljudi, ampak v hišo prihaja jeden organov n. p. magistrata, ki odpravlja tam funkcije politične oblasti prve instancije; istotako v drugih občinah Istre kakor občinski sluga ali sploh občinski organ. Isti pa ne vprašuje: „Kateri jezik govorite?“, ampak vprašuje: „Parla lei italiano?“ Ali pa sploh stavi kako vprašanje v italijskem jeziku, in če je dotičnik le z „si“ ali „no“ odgovoril, je že vpisan z italijskim občevalnim jezikom, je Italijan, ki mora imeti italijske šole, italijske cerkve in italijski jezik v uradih. Zato pa, kakor rečeno, ne bi smeli biti kaznovani samo oni, ki delajo krive napovedbe, ampak zlasti tudi oni, ki falzifikujejo ali grejo falzifikatorjem na roko in to so organi c. kr. vlade v Primorju. (Živahnih pohval v ploskanje).

Dopisi.

Iz Ajdovščine. (Izv. dop.) Nekdo iz našega okraja je omenjal v „Gorici“, da najbolj bi se svet moral čuditi Ajdovščini, ako bi pozabil na svojega častnega občana, kateremu je dolžna hvaležnosti. —

Prav in resnico je pisal dotični dopisnik iz ajdovškega okraja. — Smešna je trditev zadnje „Soče“, da bi bila taka pisava naravnost žaljiva za trg Ajdovščino. Trezni tržani se popolnoma strinjajo s pisavo „Gorice“, ki ni druga rekla, kakor čisto resnico, ki je ljuba tudi nam Ajdovcem. Res pa je, da jenekaj modrih glavic, katerebi rade s pomočjo razkola zlezle na višek. Naše staršinstvo bi storilo le svojo dolžnost, ako bi dalo zaupnico grofu Coroniniju, kateremu jo je izreklo pred par meseci s tem, da ga je imenovalo častnim občanom. Ali so morda novi proroki naši drugih misli o zaslugah grofovih za naš trg? Novi naš župan, kateri je sam bil med trojico, ki je nesla diplomo grofu in je pozneje tudi bil za zaupnico županstev ajdovškega okraja, je zdaj se v toliko spremenil, da skazuje čast sramotilcem grofov. Njemu se je pridružil novi podžupan, ki je zlezel med odbornike novega trgovskega občnega društva v Gorici. Kaj ga je priklenilo h nasprotnikom grofov?

S takim postopanjem se nikakor ne strinjajo mnogi odlični tržani.

Politični razgled.

Državni zbor.

V zbornici poslancev so razpravljali v zadnjih dveh sejah o najnosti Kubikovega predloga, podprtaviti poljsko gimnazijo v Pešini. Najnost je bila odklon ena. Prešlo se je potem k dnevnemu redu ter je pričela debata o proračunskem provizoriju.

Regulacija plač poštarjev.

V včerajšnji seji drž. zbor je voditelj kupčijskega ministerstva dr. Stibral odgovoril na interpelacijo, stavljene radi regulacije plač poštarjev na deželi sledeče:

Ureditev poštarskih razmer na deželi, katero je zbornica opetovano že zahtevala, se je doslej radi tega vedno odložila, ker se sveto dveh miljonov, katero se potrebuje za ureditev plač poštarjev, ni moglo nakazati iz lastnega budžeta. Z upeljavo nove kronske veljave prihodnje leto bode itak potreba, da se preračunijo na novo vse tarifi, posebno inozemski. Istodobno uvede ministerstvo nekatere nove tarife, katr. v bodo poštnini drugih držav primerni. Iz tega bodočega prebitka uredi se s 1. januarjem poštarjem na deželi plačo, odpravi se pa ob jednem dostavnina. Nekateri tarifi, kateri posebno trgovski stan zadenejo, bodo znižani.

Proračunski odsek.

Proračunski odsek državnega zborja je sedaj dovršil razpravo o plačah državnih služabnikov. Sprejela se bo vladna predloga z dodatkom, da morajo biti pomožni služabniki, med katere spadajo tudi diurnisti, zavarovani za slučaj bolezni vsaj tako kot drugi delavci, če jim vlada ne preskrbi boljše preskrbnine. —

V zbornici bo poročal dr. Pietak.

Predloga, da se po novem letu odpravijo mitnice, se je vsprijela. O nji poroča v zbornici Janda.

Dne 30. nov. je prišla na vrsto predloga, da z novim letom odpade davek verskega zaklada. Gre se za nekako 280.000 gld., katere plačuje 1221 oseb, oziroma komunitet. V Istri in Dalmaciji plačujejo nekatere fare po 1—2 kr.; v gor. Avstriji ena župnija 38 kr., v Trstu 31 kr., v Gorici 93 kr. To je neumestno, ker ima vlada s tem davkom sila posla. Debata se je odložila, dokler ne da po zahtevanju liberalcev in nemških nacionalcov vlada točnejših podatkov.

Zanimiv je bil odgovor vladnega zastopnika vprašanju posl. Kozlovskega, ali hoče vlada povračati stroške kapelanom, ki so brez svoje krvide prestavljeni. Vladni zastopnik je namreč dejal, da se to načelo ne more vsprejeti, pač pa da je lani dalo naučno min. ukaz, naj se prošnje za povrnitev takih stroškov blagobitno rešujejo.

Delegacie.

Dne 30. novembra t. l. sta se avstrijska in ogerska delegacija sešli v avstrijski zbornici. V avstrijski delegaciji je dr. Pacak vprašal ministra za vnanje posle, ali hoče avstrijska diplomacija posredovati pri srbski vladi, da pomilosti obsojene politike. Grof Goluchowski je takoj odgovoril, da se Avstrija ne vtika v notranje zadeve tujih držav.

Skupni proračun za l. 1900. znaša 346.704.207 kron. Ker je pokritja 9.356.706 kron, znaša čista potrebščina 337.347.501

kron, in sicer zahteva ministerstvo za vnanje posle 10.481.331 kron, vojno ministerstvo 331.625.982 kron, skupno finančno ministerstvo 4.285.712 kron, skupni najvišji računski dvor 311.182 kron, za Bosno in Hercegovino znaša nepokrita potrebščina 7.302.000 kron. Ker se čisti carinski dohodki proračunavajo na 124.950.089 kron, bodeta po novi kvoti Avstrija in Ogerska 212.397.412 kron, in sicer Ogerska 73.064.709, Avstrija 139.332.702 kron. Za zvišanje častniških plač zahteva vojno ministerstvo 9.482.342 kron.

Cesar je v petek opoldne vsprijel ogersko in ob eni avstrijsko delegacijo ter na izraz udanosti odgovoril: Z odkritim zadovljstvom vsprijemem izjavo Vaše udanosti. Spominjam se tem povodom ganjenega sreca brezstevilnih pojmov udanosti in sožalja ob smrti cesarice. — Razmere z vnašnimi državami so nesprenjenjeno prijateljske, vzlasti z našimi zavezniki. Kot nadaljnjo poročilo miru omenjam složno postopanje držav na mirovnu shodu v Hagu, ki se je vršil po velikodušni sprožitvi russkega cara in ki vstreže mojemu hrepenjenju po miru. Lojalne prijateljske razmere vladajo mej našo državo in Rusijo, ki skupno in zato uspešno postopata na Balkanu. Glede vojske v Afriki vzdržuje Avstrija strogo nepristranost, jaz želim, da se vojska kmalu konča. Glede zvišanja troškov za vojaštvo, pravi vladar, da je omejeno samo na najnujnejše potrebe. Razmere v Bosni in Hercegovini naravno napredujejo, tudi letos se bodo troški obeh dežel pokrili z lastnimi dohodki.

Cesar je pri cerklu govoril z različnimi poslanci. Z dr. Ferjančičem je govoril o delovanju poslanske zbornice, rekši, da bo treba, da državni zbor in delegaciji v mesecu decembru marljivo delata. Z Žačkom je govoril o delovanju budgetnega odseka. Kaftan je rekel cesar, da ga že dolgo ni bilo v delegaciji. Kaftan je rekel, da tako bolestnih čutil kakor letos češki poslanci poslanci še niso imeli, ker je bil češki narod hudo udarjen. Cesar je izrekel upanje, da bodo imela spravna posvetovanja ugoden uspeh. Kaftan: Bog daj, mi smo bili vedno pripravljeni na spravo, a le s pogojem, da se izvede ravnopravnost. Cesar je na to naglašal, da treba državne potrebe dovoliti, na kar je Kaftan rekel, da Čehi to uvažajo, da pa se jih mora prej zadovoljiti. Stranskemu je cesar rekel, da morajo Čehi modro in državniško postopati, na kar je Stransky rekel, da je to v rokah cesarja. Cesar: Kako to? Stransky je dejal, da bo zadoščalo, če cesar Nemeem le besedo reče, naj odnehajo. Cesar je dejal da storiti, kar bo mogoče, da pa se morajo državne potrebe dovoliti, na kar je Stransky, opozarjajoč na razburjene volilce, rekel, da morajo Nemci prej odnehati. Cesar je govoril z raznimi nemškimi delegati in tudi napram njim omenjal, da je potrebna sprava mej Čehi in mej Nemci.

Vojска v Južni Afriki.

Sedaj se je še le pokazala Methuenova „zmaga“ pri Modder-Riverju v pravi luči. Kakor poročajo berolinskim listom iz Londona, so izgubili Angleži 1800 mož ranjenih, ubitih in vjetih. Vsi častniki pomorske brigade razen dveh so ubiti. Posamni polki so izgubili nad polovico častnikov. General Methuen je sam ranjen na nogi in so ga odpeljali na postajo Oranje-River. Toda ne samo to. Vsa Methuenova armada je zastreljena od vseh strani tako, da se ne more ganiti. Na dveh straneh ji ovira gibanje reka brez mostov, na ostalih pa burska armada. General Methuen bi sedaj nujno potreboval konjenikov in artillerije od zadaj, a pomoč je še v Kapstudu. Ob železnici mej Bel-montom in Kimberleyem je vse polno Burrov, posebno močna četa se je pa sedaj pokazala pri Olifantsdamu, kakih 10 km. južno od Kimberleya, ki gre Methuenu najsproti in se bo moral ta v kratkem meriti z dveoma burs

njih v nedeljo 10. t. m. „besedo“, katere čisti denarni dohodek se izroči „Šolskemu domu“. Pri tej „besedi“ bude sodelovalo čitalnično pevsko in igralno osebje. Na vzoprednu bodelta ena ali dve gledališčni igri, izmed pevskih toček pa omenjamamo narodno pesem „Daj mi dekle pušelje!“ (za čveteroglasni moški, čveteroglasni ženski in večglasni mešani zbor), katero je pred kratkim umrli Stanko Pirnat tako mojstverski harm oniziral, razsiril in za koncert priredil. — To naj blagovoli slavno občinstvo za danes vzeti na znanje. Popolni vspored priobčimo v prih. „Gorici“.

Veselični odbor.

Za „Šolski dom“. Zamorec v krémri pri g. Kodermacu v Sovodnjah 3 K 12 vin. Srčna hvala vrlim darovalcem!

Darila za loterijo, Šolskega doma so se zopet pomnožila. Imena darovalk in darovalcev priobčimo prihodnjič.

Efektna loterija v korist „Šolskemu domu“ bo v četrtek 28. decembra ob 3. uri popoldne v šolskih prostorij tega društva. Rodoljubi po deželi, katerim so se dopolale srečke, so uljudno prošeni, da bi poslali dottične zneske „Ženskemu oddelku“ društva „Šolski dom“ v Gorici. V mestu se prodajajo srečke po 20 kr. v vseh boljših slovenskih stacunah, kjer naj se po njih povpraša. — Za to loterijo je po laril g. Ivan Toplikar, vrtnar v Gorici, dva okovana vrča za pivo, jeden iz brušenega stekla, drug prsten z izbuknjenimi podobami.

Goriška ljudska posojilnica in dr. Gregorčič. Zdaj, ko dan za dnevom povdarja glasilo dr. Tuma in njegovega pobratima, koliko zaslug ima isti dr. Tuma za „Goriško ljudsko posojilnico“, katero mu šteje kot neko posebno zaslugo, moramo resnici na ljubo, povdariti, da za ta velevažni narodni denarni zavod v Gorici imajo drugi naši veljaki mnogo več zasluga nego pa isti dr. Tuma, ki deluje pri naši posojilnici s pomočjo dobro izurenjenih in dobro plačanih uradnikov. Vse drugačne zasluge za posojilnico imajo pač oni slovenski domoljubi, ki so jo ustanovili z velikim trudom ter jo vzdrževali v najhujših časih brez uradnikov, brez plačila, ampak iz zgolj rodoljubja.

Ne moremo si kaj, da ovržemo vsa kriva mnenja o zaslugah pri posojilnici, ter priobčimo pismo, katero je pisala „goriska ljudska posojilnica“ dr. Gregorčiču v Gorici, dne 6. aprila 1893. Glasi se:

Velečastiti gosp. doktor!

Obeni zbor „Goriške ljudske posojilnice“ dne 30. marca t. l. je z velikim obžalovanjem sprejel na znanje vest, da Vi, velečastiti gospod poslanec, ne morete več sprejeti nikake nove izvolitve v vodstvo našega zavoda. Priznaval je sicer resničnost ravnateljevih pojasmil, da ste namreč po drugih važnejših in višjih poslih večji del leta zadržani zunaj Gorice, in da tudi takrat, ko se vrnete med nas, ne morete vsled drugih opravil posvečevati našemu zavodu svojih moči in časa, vendar je le nerad in z obžalovanjem pustil iz društvenega vodstva Vas, ki ste od prvega začetka z veliko vtrajnostjo ljubeznijo in z bistroumno previdnostjo žrtvali svoje moči razviti in napredku našega velevažnega gospodarskega zavoda za slovenski živelj v goriškem mestu.

Ako je „Goriška ljudska posojilnica“ z lepim uspehom prebila najtežjo dobo svojega življenga in ako danes stoji že na precej trdnih nogah, takó da sme pričakovati še lepo prihodnost v blagor slovenskega naroda, priznati moramo s hvaležnim srcem, da je vse to v velikem delu Vaša zasluga, kajti Vi, velečastiti gospod poslanec, bili ste — kakor je povdarjal podpisani ravnatelj pri občnem zboru — ves čas duša celega zavoda.

Naravno je torej, da se je občni zbor le nerad udal večji in višji potrebi ter sprejel Vašo odpoved. Soglasno pa je naročil sedanjemu ravnatelju, naj Vam, velečastiti gospod doktor, izreče občnega zabora udano in presrečno zahvalo za Vaše neumorno in požrtvovalno devetletno delovanje, v prid v razcvet za slovenski živelj ob Soči velevažne „Goriške ljudske posojilnice“.

Izvrševanje ta soglasni sklep, prosiva Vas imenom ravnateljstva, da bi po možnosti tudi zanaprej obračali v prid našega zavoda Svojo dobrohotno pozornost ter s svojimi izkušenimi sveti pomagali ravnateljstvu varno voditi in na visoko stopnjo povzdigniti to značajenito narodno-gospodarsko ustanovo v Goriškem mestu.

Za „Goriško ljudsko posojilnico“ bliježiva z vsem spoštovanjem itd.

Iz navedenega pisma razvidi vsakdo da je dr. Gregorčič od prvega začetka z veliko vtrajnostjo, ljubeznijo in z bistroumno previdnostjo žrtval svoje moči razviti in napredku našega gospodarskega zavoda že takrat, ko o dr. Tumi ni bilo na Goriškem ne duha ne sluga.

Takrat je že bila „Goriška ljudska posojilnica“ z lepim uspehom prebila najtežjo dobo svojega življenga

in vse to je bilo v velikem delu zasluga dr. Gregorčiča, ki je bil ves čas duša celega zavoda.

Dr. Gregorčič je devet let neumorno in požrtvovalno deloval v prid in razcvet za slovenski živelj ob Soči velevažne posojilnice — to je tiste „Goriške ljudske posojilnice“, iz katere se šopiri zdaj dr. Tuma — proti dr. Gregorčiču! Tako postopanje ni človeško!

Od raznih strani se čujejo glasovi, da dr. Tuma se ima ravno posojilnici zahvaliti, da ima v deželi še kaj upliva. Najgorkejši pristaši njegovi so baš posojilnici uradniki, kakor se je bilo pokazalo tudi v Prvačini; za njimi pridejo oni, ki imajo v posojilnici maložen denar, ker se mnogi boje, da bi drugače utegnili priti časi, ko ne bode na gotovem vloženi denar; tretji pa so oni naši rojaki, ki visé na posojilnici, v kateri se šopiri po zaslugi drugih — dr. Tuma. Pripoveduje se, da dobivajo v posojilnici ali posredno z njo združeno mnogi rojaki migljaje, naj bodo zvesti dr. Tumi, ki gospodari v posojilnici.

Po deželi ugovarjajo zaupnicam največ oni, ki imajo take ali take zvezze s posojilnico.

Vprašamo le: Ali imajo dottičniki kaj v esti, ako tako postopajo proti dr. Gregorčiču s pomočjo tiste posojilnice, za katero je od prvega začetka z veliko vtrajnostjo, ljubeznijo in bistroumno previdnostjo žrtval svoje moči in za katero je deloval devet let in je bil ves čas duša?!

Slovenski narod na Goriškem, ako ima kaj očitati dr. Gregorčiču in njegovim sodelavcem na narodno-političnem polju, očitali jim pač sme, da so bili tako neprevidni in prezaupljivi, da so izročili najvažnejše postojanke v roke tistemu dr. Tumi, katerega značaj niso prav nič poznali.

Spravili so ga v deželnih zbor, izročili so mu deželno odborništvo in zastopstvo v deželnem šolskem svetu, v roke so mu dali posojilnico — zato, da jih zdaj napada, da jih hoče spraviti s političnega pozorišča, na katerem bi rad sam paševal! Sedanje razmere na Goriškem so sad tacega prezaupljivega postopanja, ki se zdaj britko maščuje nad priznanimi in požrtvovalnimi voditelji slovenskega naroda.

Nemec bi rekel: „dass ist der Fluch der bösen That. Marsikdo pravi: hoteli ste ga imeti in zdaj ga imate. Spoznati pa morajo, da tako je plačilo sveta. Dr. Tuma dela z nesebičnimi in požrtvovalnimi rodoljubi našimi tako, kakor je delal — jež je lisico za plačilo, da ga je bila sprejela v svoj brlog ob hudi zimi. Kakor dr. Tuma, tako dela tudi njegov pobratim.

Koliko časa bode dopuščal slovenski narod nepošteno tako igro?

Dr. Pavlica — burkež. Dne 26 nov. t. l. se je vršil obeni zbor kat. delavskega društva. Ob tej priliki se je zdelo č. g. dr. J. Pavlica potrebitno, spustiti med svet govorancejo, ki dejali bi, skoro né v posebno čast veliki njegovi bistroumnosti. Ako bi č. g. dr. Pavlica govoril to, kar priobčuje zadnji „Primorski List“, v družbi omikanj in razsodnih mož, ki natančno poznajo naše domače politične razmere — neka bude, tem poslušalem bi bila govoranceja le neprimerna, slaba šala. Č. g. dr. Pavlica pa je govoril občinstvu, o katerem ve, da ni uglobljen v zamotane naše politične razmere, očitali bi mu tedaj lahko nekaj drugačega nego prav navadne „štanter“. Pa tudi število tujih trgovcev krči se od leta do leta. Kolikor smo opazovali, se je malo prodajalo in kupovalo, in zdelo se nam je, kakor da bi bili prisli ljudje na semenj bolj prodajat zjjala, nego pa po kaj drugega. Bolj kot okolo prodajalcev se je pa trlo ljudstvo, okolo raznih „komend“, ki so letos razpostavljeni na Venutijevem prostoru „Via Codelli“, ker se rabi prejšnja leta za to namenjeni mestni prostor pri javnem vrtu za tržišča za sadje in zelenjavjo. Prav dobro je bil pa obiskan živinski trg, posebno mnogo je bilo prešiciev. Vreme pa je bilo dopoludne prav lepo.

Prorok o koncu sveta — zaprt. V Munih v Istri so vtaknili v zapor velikega proroka, nekega Jos. Klaiča iz Dalmacije. Hodiil je po vaseh in prorokoval konec sveta. Tistim, ki so mu dali groš, je obljubil, da jih konjet ne bo ubil, nego, da bodo prišli celi na „drugi svet“.

Nov brzovlak namerava južna železnica uvesti na progi Dunaj-Trst, ki bo prevozil to progo v 12 urah.

Listnica uredništva. G. dopisniku z dežele: Prihodnje! Pozdrav!

Naskok na učiteljstvo. G. Janko Toman, nadučitelj v Moravčah na Kranjskem, je bil nedavno izvoljen za ondotnega župana. Te dni pa mu je dostavil c. kr. okrajni šolski svet v Kamniku ukaz, da se mora odpovedati županstvu, ker bi kot tak ne mogel točno izpolnjevati svoj poklic, ker bi utegnil biti radi tega pristranski pri izvrševanju svojega poklica in bi dalo to povod raznim komplikacijam. — Komentara ni treba. Prípomnimo le, da vloži g. nadučitelj pritožbo zoper tako neutemljeno postopanje okrajnega šolskega sveta.

Kaj hočemo še več! Deželni odbor istrski je imenoval za novega stavbinskega svetnika pri dež. odboru v Poreču nekega Jos. Poscherja, ki zna laški, nemški, francoski in še celo — rumunski. Slovenski ali hrvatski seve ne zna!

Državni poslanec dr. Zanetti in parnica. K dejanskemu popravku proti Spin-

čičevim trditvam glede ljudskega štetja na Primorskem, se je v državnem zboru oglašil tudi zastopnik furlanskih kmečkih občin g. Zanetti. Pri tej priliki je trdil, da je izmed sedem profesorjev, podučajočih v tujem centralnem semenišči, jeden sam Italjan.

Ko bi trdil kdo drugi kaj jednakega, mislili bi lahko, da se je pomotil, ker nam je pa znano, da pozna g. državni poslanec Zanetti prav dobro in osebno vse tri italijanske profesorje, ki podučujejo v tujem centralnem semenišči, potem v resnici ne vemo, kako bi označili tako trditev.

Surovost. Zadnja „Soča“ trdi, da so v taboru „Gorice“ razni c. kr. uradniki od prof. B. pa dolj do c. kr. alebende Leiche. „Soča“ je torej začela zasramovati svoje politične nasprotnike celo zaradi telesnihhib! Nesrečne, ki iz katerega koli vzroka telesno hira, ni več varen časnikarske hiene, ki se imenuje „Soča“. Kolika surovost, kolika moralična izprijenost se zrcali v tako ostudnih napadih Tumovega glasila!

Važne poštne odredbe. — „Wiener Zeitung“ je včeraj priobčila naredbo trgovinskega ministra, s katero se z novim letom uveljavijo nekatere važne premembe sedaj veljavnih poštnih določeb. Dosedanja dostavnina, ki se je plačevala na deželi za dostavljanje pisem, se odpravi, istotako dostavnina za dostavljanje časnikov. Tudi nekatere poštne pristojbine se premene. Dopolnice, ki so doslej veljale 2 kr., veljale bodo odslej 5 vinarjev, pristojbina za tiskovine, ki je znašala 2 kr. bo v prihodnje znašala 3 vinarje, za rekomandacijo pisem pa bo plačevali namesto dosadanjih 10 kr. po 25 vinarjev. Tudi za mejnarni promet so se določile nove takse in izdajo se tudi povsem nove poštne vrednostne znamke v kronske veljavi.

Slovensko pevsko društvo v Trstu priredi dne 8. in 10. decembra velika koncerta z opereto „Čevljar baron“, v redutni dvorani gledališča „Politeama Rossetti“. Začetek vselej ob 7. uri zvečer. Na koncertu sodeluje vojaški orkester pešpolka št. 47. iz Gorice. S prireditvijo teh koncertov storitv tržaški Slovenci zopet lep korak naprej v svojem socijalnem življenju.

Peter Favetti, glasoviti sin, še glasovitejšega nekdanjega vsemogočnega tajnika goriškega, bivši vojaški begunec, je dosta svojo trimesčno kazen v vojaškem zaporu tržaškem, kjer je tudi dosegel, da so ga spoznali za vojaško službo nespobnem. Bival je nekoliko časa pri svojem lastu v Goriči, a te dni ga je ta poslal v Nabrežino kot nadzornika v svoj kamenolom. Sedaj imajo Nabrežinci v svoji sredini enega glavnih irredentovskih agitatorjev.

Semenj sv. Andreja. Včerajšnji semenj sv. Andreja ni bil posebno dobro obiskovan. Sploh pa opazamo, da se ta semenj krči od leta do leta vedno bolj. Kedaj v prejšnjih časih si se komaj preril med množico, posebno po Raštelu, Travniku in pa po Gospoški ulici. Tega zdaj ni več. Na Travniku je bila po jedna včasih pa celo po dve vrsti leseni barak za trgovce z najrazličnejšim blagom, posebno pa z obleko. Zdaj pa ne opaziš drugega nego prav navadne „štanter“. Pa tudi število tujih trgovcev krči se od leta do leta. Kolikor smo opazovali, se je malo prodajalo in kupovalo, in zdelo se nam je, kakor da bi bili prisli ljudje na semenj bolj prodajat zjjala, nego pa po kaj drugega. Bolj kot okolo prodajalcev se je pa trlo ljudstvo, okolo raznih „komend“, ki so letos razpostavljeni na Venutijevem prostoru „Via Codelli“, ker se rabi prejšnja leta za to namenjeni mestni prostor pri javnem vrtu za tržišča za sadje in zelenjavjo. Prav dobro je bil pa obiskan živinski trg, posebno mnogo je bilo prešiciev. Vreme pa je bilo dopoludne prav lepo.

Prorok o koncu sveta — zaprt. V Munih v Istri so vtaknili v zapor velikega proroka, nekega Jos. Klaiča iz Dalmacije. Hodiil je po vaseh in prorokoval konec sveta. Tistim, ki so mu dali groš, je obljubil, da jih konjet ne bo ubil, nego, da bodo prišli celi na „drugi svet“.

Nov brzovlak namerava južna železnica uvesti na progi Dunaj-Trst, ki bo prevozil to progo v 12 urah.

Listnica uredništva. G. dopisniku z dežele: Prihodnje! Pozdrav!

Nepojasnjeno Hudodelstvo. „Hrvatska Sloga“ poroča: Vsled jako sumljivih okolnosti sta bila v Bakarec arerotvana dva cigana in neka ciganka. Jednemu arerotiranemu ciganu se je posrečilo, da je pobegnil, in sumi se, da je odnesel raznih stvari, dobljenih pri mnogih izvršenih zločinih. Drugi cigan in ciganka sta bila odpeljana v Bakarac in sta prišla v občinski zapor. Ciganka je v zaporu zahtevala, naj jo pusti na stranišče. To se je zgodilo. Po njenem odhodu so preiskali stranišče in našli tam: zlat prstan, majhno zlato uro, novo krilo, nekaj robcev, a kar je najgrosnejše, v neki torbi dve otročji glavi: jedna od kake tri mesece starega otroka, druga pa od kacih 40 dni starega otroka. Cigani in ciganka se nahajata seveda še v zaporu, ubeglega cigana, ki je v begu preganjalcem grozil z revolverjem, pa skrbno iščejo tako orožniki kakor občinski organi.

Krava je umorila v Pajaku v Istri nekega dečka. Nasadila ga je na roge in ga s tako silo trešila na tla, da je na mestu izdihnil dušo.

Razjasnjena skrivnost. Na Dunaju so dalje časa opazovali dekle, ki je govorila jezik, nerazumljiv vsem dunajskim jezikoslovcem. Dobili so dekle v omedlevici na cesti. Nekateri Dunajčanje so ubigali, da je dekle ob času, ko je šel komet mimo zemlje, prišlo na Dunaj s kakega druga druge sveta. Sedaj se je oglasil nekdo, ki je služil v Indokinji. Ta je po pogovoru z dekle konstatoval, da je skrivnostno dekle Indijanka Koho iz Pedžaba. V Evropo jo je zvabil nek rojak, ki ji je tu pobral vse dragocenosti in jo pustil v bedi.

O André-e-ju? V Timesu objavlja kontreadmiral Campion kos nekega pisma, pisanega iz trdnjave Churchill, najsevernejši postojanki Hudson družbe. V tem pismu so čudni podatki o osudi André-e-ja in tovarisev. Pismo je pisal nečak admiralja Camponia, ki biva na Severu in razume jezik Eskimov, pismo se glasi: „Čudili se bodete, ako izveste, da je Andréjeva ekspedicija ponesrečila v tem delu Severja. Početkom te pomladje je prisel nek Eskimo po imenu Old Donalds Son z več drugimi v naše skladisče, da si nakupi živil. Po nakupu je postal samo Old Donald v skladisču, in ta je

maloruske književnosti.) — Slike: dr. Janko Pajk. — Pri slačenju koruze. (Risal M. Jama.) — Noč. — Zlati rudnik pri Johannesburgu v Transvalu. — Boer (Bur) z desetero sinovi. — Vladna palača v Pretojri.

„Prosjet“ list za zabavu, znanost i umjetnost. Iz 23. številke, ki ima zopet bogato vsebino in krasne slike, omenimo le zanimiv članek Saše Isakovića: Iz prošlosti „Prve hrvatske štendionice“. List stane celoletno 7 gld. ter izhaja dvakrat mesečno v Zagrebu.

Novo, ilustrirano izdajo Prešernovih poezij izda v kratkem knjigotržnica lg. pl. Kleimayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Novo izdajo je uredil g. skriptor Luka Pintar, podobe, vinjete in druge okraske je pa narusal slikar g. A. pl. Karpellus. Poezije izidejo v dveh izdajah: numerirana krasotna izdaja na subskripcijo samo v 500 izvodih in ilustrirana izdaja, tiskana na naveden papir. Prva izdaja bode stala 10 krov, druga pa 4 krone.

Naznanilo.

Dovoljujem si uljudno naznati veleč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvo, ter sl. občinstvu, da sem prenesel zalogo voščenih sveč, voska, meda i. t. d. iz Solkanske ceste v lastno hišo ulica Sv. Antona št. 7. (Nasproti c. kr. okr. sodniji).

Za mnogobrojna naročila se prav toplo priporočam

Z veleštevanjem

Jernej Kopač,
svečar.

Špedičjska poslovница

Gašpar Hvalič v Gorici

v ulici Morelli 12

se toplo priporoča Slovencem
v Gorici in z dežele

ima zaprt voz za prevažanje pohištva.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8
priporoča

priprava bela in črna vina iz višavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vino gradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom
v Stolni ulici št. 2. v Gorici

(tam, kjer je tobakarnica)
priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu
v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne
ARNOLD & GUTMANN z Dunaja.
Zaloga žvepljen družbe sv. Cirila
in Metoda.

CENIK

Šolskih, pisarskih in raznih drugih
potrebščin.

Papir: vradni, zavoj (250 pol) od gl. 1.25
predpisi, " " " " 0.70
pisemski, " 200 " " 0.60

Zavitki (koverti) 100 " " 0.20

Solske pisanke 0.65

Risanke 1.70

Sušilniki 0.08

Ploščice 0.06

Pisala, škatla 0.25

Ravnila, dyanajstorica 0.14

Gobice za ploščice 100 0.80

Peresa, škatla (144 peres) 0.25

Svinčniki, dyanajstorica 0.06

Tinta, 12 steklenic v škatli 0.45

1 liter v steklenici 0.35

Knjige, vpisne 0.04

molitvene 0.12

Podobice, svete 100 0.30

Mošnčki za denar 0.10

Nožiči 0.15

I. t. d. vse po najviših konkurenčnih cenah.

P. Šolske pisanke izdeluje zdaj v svojem področju in imajo mnogo lepsi papir in boljši ovitek nego dosedanje.

Za naročila priporoča se najboljšejne

v Gorici, Semeniška ulica št. 10.

G. Likar.

TEODOR SLABANJA

srebrar

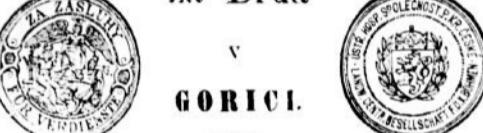
via Morelli 12 — **GORICA** — ulica Morelli 12

uljudno priporoča velečastiti duhovščini svojo znano delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodij iz srebra in medenine, najboljše kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni, da se ne boji konkurence. Starje reči pravji, posrebri in pozlati v ognju. Izdeluje tudi v ognju pozlačene strelovode iz bakra po najboljših iznajdbah. Ilustrovani cenik franko in zastonj.

Da si pa morejo tudi veče cerkev naročiti cerkvenega korinskega blaga, olajšnje im to zgorej omenjeni s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa pred. p. n. gospod navočevalce sam lahko dočeti.

Pošilja vsako blago poštne prosto!

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda



Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin: burgundeca, rizlinga, modre frankinje in druge.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20

Ivan Boljak

kovač in mehanik

v Gorici, Gledališka ulica 17. upeljava luči „Acetilen“ po najnovješih sistemih, kakor tudi vodovodov, pump itd. Izvršuje točno in solidno ter jamči vsako delo, katero izvrši v najkrajšem času. Tima zaloga vseh h tej stroki spadajočih po trebščin.

Priporočen od vodstva „Šolshega doma“ radi dela tam izvršenega.

Priporočan se najtoplje slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

C. kr. privil. kroji vsakateremu razumljivi krajti oblike vse može. Dobivajo se po zmernih cenah.

v moji zalogi Cinguli, mašne kupe zavrnice za čestito duhovščino.

M. POVERAJ

trgovca na Travniku št. 22 I. nadstv.

Bogata zaloga vseh vrste blaga, govorovih oblik, perila in vseh spadajočih priprav za oblike vsakega stanu.

Novo blago došlo za spomladansko in letno sezono iz avstrijskih in angleških tovarn. Dobivajo se novi patentirani hlačniki na pasih; ni treba več gumbov, tele hlačniki so jasno pripravni.

Sprejemajo se naročila za izdelovanje oblik, tudi za dame fineje vrste po vsakateri zahtevajoči modi.

Kdor ukupi pri meni blago mu je prostoto dati delati kjer hoče, ker pri meni je delo nekaj draže, ker se šiva večinoma z rokami. Blago in izdelane oblike so tako po ceni da ceneje ni mogoče zahtevati. Obleke za dečke od 3 do 10 let stanejo 1 gld 50 kr.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Sent.) Ciril - Metodovo kavno in Ciril - Metodovo milo ter drugo v to stroku spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
trgovca v Semeniški ulici št. 1
v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga“.

Bogato zalogo vseh lončarskih in porcelanastih izdelkov in steklenic ima

ANTON KOREN

v Gorici, v Gosposki ulici št. 4.

Veliča izber: krožnikov, skled, skledic, loncev in lončkov.

Vsakovrstne svetilnice za petrolej in olje.

Zaloga nožev, vilic in podstavkov.

Vsakovrstne šipe in zrealci.

Reže in vklada šipe za okna.

Pripreja po naročilu priproste ali ukušne okvirje za podobe in zrealci.

Cene zmerne, postrežba točna.

Ivan Katnik

gostilničar pri

Z L A T E M K R I Ž U

Kapucinska ulica h. št. 2.

Priporoča se slavnemu občinstvu v Gorici in z deželi na mnogobrojen obisk — Točni pristna bela in črna vina, ter postrežba včasih as prav z okusno pripravljenimi jedmi

Ed. Pavlin

v Gorici

v Nunski ulici št. 10

nasproti gostilne „Belega Zajca“ usoj je priporočiti pred. duhovščini in sl. občinstvu svoje veliko zaloga nagrobnih vencev vsake vrste, rož za cerkve, atm. šopkov za nove moše in poroke, voženih sveč, mitniških oblik, rakev vsake velikosti, zlatih črk, lesenth stajal za palme, zlatih loncev, svilnatih trakov vsake širjeve in barve, črno rumenih, trobojnic, losorath vencev, paperja (manšete) za izdelovanje cvetlic.

Belega in črnega papirja in zlatih nog za vake, zlata za olepljanje.

Vse po najnižjih cenah.

Opozorjam tudi da tiskam črke na delo in specijalno vse v to stroko spadajoča dela.

ZALOGA

vsakovrstnih šivalnih strojev

Fan Drašček

v Gorici

Stolna ulica št. 2. (v prodajalnici jestvin).

Prodaja streže tudi na mesecne ali tedenske obroke.

Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti.

Priporoča se slavnemu občinstvu v Gorici in deželi.

Ne boji se tekmovanja.

<img alt="